

ת"פ (באר שבע) 70592-03-24 - מדינת ישראל נ' ווליד אבו זקיקה - הובא ע"י נחשון

ת"פ (באר-שבע) 70592-03-24 - מדינת ישראל נ' ווליד אבו זקיקה - הובא ע"י נחשון מחוזי באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 70592-03-24

מדינת ישראל

וחולוד אבו גנים

נגד

ווליד אבו זקיקה - הובא ע"י נחשון

ע"י ב"כ עו"ד אורי בן חנן

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[06.02.2025]

כבוד השופט אלון גביזון

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, בסחיטה באיומים - מספר עבירות לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין התשל"ז - 1977.

כתב האישום המתוקן:

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין הנאשם לבין אליהו וייצמן (להלן: "המתלונן") קיימת היכרות מוקדמת. במועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, התקיים קשר בין הנאשם למתלונן שטיבו ופרטיו אינם ידועים במדויק למאשימה.

בעקבות כך, צבר המתלונן חוב כספי לנאשם בסך של כ- 5,000 ₪.

בהמשך לאמור, פנה הנאשם למתלונן וסחט את המתלונן באיומים בכך שאיים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו, על מנת לגרום למתלונן לשלם לו סך של כ- 5,000 ₪, באומרו: אני רוצה את הכסף שלי עכשיו, אתה רוצה בעיות איתי או מילים בדומה לכך.

לאור חששו מפני איומי הנאשם, בתאריך 28/7/23, המתלונן ניגש עם אמו, רבקה וייצמן (להלן: "המתלוננת") לסניף בנק הדואר, משך את הקצבה שקיבל, בסך של 5,000 ₪, והעביר את הכסף לנאשם.

בהמשך לאמור, המשיך הנאשם לספק למתלונן כספים ב"הקפה", למשך תקופה בת כשלושה שבועות לערך עד שצבר המתלונן חוב כספי נוסף כלפי הנאשם (להלן: "החוב").

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, ובהמשך לאירועים המתוארים לעיל, ביום ראשון בשבוע, הנאשם פנה אל המתלונן, ודרש ממנו לשלם את החוב. המתלונן השיב לנאשם שאין לו את הכסף כרגע, והנאשם בתגובה סחט את המתלונן באיומים, בכך שאיים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו, על מנת לגרום למתלונן לשלם לו את החוב בכך שאמר לו שהוא יגיע אליו ולא יהיה טוב, או במילים בדומה לכך.

- באותו היום, הגיע הנאשם אל חנות שבה עבד המתלונן, וכשהמתלונן ביקש מהנאשם לשלם לו למחרת היום, אמר הנאשם למתלונן: תביא לי 50,000 ₪.
- ביום למחרת, התקשר הנאשם למתלונן ושאל את המתלונן היכן הוא. המתלונן השיב לנאשם שהוא מנסה לארגן הלוואה על מנת לשלם לו את החוב, והנאשם אמר למתלונן שיחכה לו. בתגובה לאמור, ולאור החשש מפני הנאשם, עזב המתלונן את העיר באר שבע וניתק את הטלפון הנייד שלו, על מנת למנוע מהנאשם לאתר אותו.
- הנאשם הגיע אל הבית בו התגורר המתלונן יחד עם אמו המתלוננת, על מנת לנסות ולאתר את המתלונן. משלא הצליח לאתר את המתלונן, פנה הנאשם למתלוננת ושאל אותה: איפה הבן שלך הוא חייב לי כסף, או מילים בדומה לכך.
- המתלוננת השיבה לנאשם שבנה כבר נתן לו כסף, והנאשם אמר לה שהלוואה למתלונן 20,000 ₪, מתוכן שילם לו 5,000 ₪ ועדיין חייב לו סך של 15,000 ₪. הנאשם ציין כי לקח הלוואה מאחרים על מנת לתת את הכסף לבנה, והמתלוננת השיבה לו שאין לבנה את הכסף להחזיר.
- בתגובה לאמור, אמר הנאשם למתלוננת אתם חייבים לשלם, או במילים בדומה לכך, וסחט אותה באיומים בכך שאיים עליה בפגיעה שלא כדין ברכושה ובגופו של בנה, על מנת שתשלם לו כסף, בכך שאמר לה: אם אני אתפוס את הבן שלך, את עוד תבקרי אותו בסורוקה, וכן שאם לא ישלמו לו, הוא ישבור את הבית שלה ויקח לה את הבית, או במילים בדומה לכך.
- המתלוננת, אשר פחדה מהנאשם, הפנתה אותו לבנה אליאור (להלן: "המתלונן 2") אשר שוחח עם הנאשם בטלפון. במהלך השיחה, סחט הנאשם את המתלונן 2 באיומים, בכך שאיים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו, בגופה של אמו, ברכושה, ובגופו של המתלונן על מנת להניע אותו ואת אמו לשלם לו כסף, באומרו: אח שלך חייב לי 15,000 ₪, הוא חייב לי כסף, ואותי לא מעניין, אם אמא שלך לא תשלם לי, אני שורף עליה את הבית ומעיף אותה מהבית, וכן אמר למתלונן 2 שאם יפגוש את המתלונן ישבור לו את הרגליים והידיים, ובנוסף, שכדאי להם לשלם לו את הכסף, ואם לא יגיע גם אליו, או מילים בדומה לכך.
- המתלונן 2 ביקש מהנאשם מספר ימים על מנת לנסות ולסייע.
- הנאשם המשיך להתקשר אל המתלונן 2, והמתלונן 2, אשר חשש לשלומה של אמו, ביקש מהנאשם שיחלק את החוב לתשלומים, או שהוא יפנה למשטרה. הנאשם התרצה, והמתלונן 2 עדכן את אמו על ההסדר הכספי אליו הגיע עם הנאשם.
- לאור כל האמור, ובשל הפחד שחוותה המתלוננת כתוצאה מאיומי הנאשם, אימצה המתלוננת את ההסדר הכספי אליו הגיע המתלונן 2 עם הנאשם, ושילמה לנאשם מדי חודש סך של כ- 2,000 ₪, במשך כ- 7 חודשים.
3. הנאשם הורשע בעבירות לעיל, בתום פרשת התביעה, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש. טענות באי כוח הצדדים:
4. המאשימה הגישה במסגרת הראיות לעונש תדפיס מידע פלילי של הנאשם (ת/25). מטעם ההגנה לא הוגשו ראיות לעונש. יוער כי ההגנה לא עתרה לקבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם.

5. ב"כ המאשימה הגישה טיעוניה בכתב והשלימה טיעוניה בעל פה. ב"כ המאשימה עתרה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 42 לבין 66 חודשי מאסר בפועל, וביקשה להעמיד עונשו של הנאשם באמצע המתחם, לצד מאסר על תנאי ארוך ומרתיע, פיצוי משמעותי למתלוננים וקנס.

נטען כי במעשיו פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים של זכות האדם לחיות בשלווה ובביטחון, בזכות לפרטיות ובאוטונומיה של הפרט. כן פגע בערכים של שלמות גופו וקניינו של אדם, בסדר הציבורי ובשלטון החוק.

ב"כ המאשימה עמדה על החומרה הרבה שבעבירות הסחיטה באיומים הפוגעת בחלשים שבחברה ומנצלת מצוקתם, סקרה את מדיניות הענישה הנהוגה, הפנתה והגישה פסיקה רלוונטית (ת/27).

נטען כי מדובר בתופעה אשר הפכה בשנים האחרונות ל"מכת מדינה" קשה ורחבת היקף, המתפשטת ומתרחבת כלפי אזרחים רבים ועל בית המשפט לנקוט בענישה מוחשית וגבוהה על מנת להוקיעה ולמגרה.

נטען כי הנאשם ביצע מעשיו כלפי מתלוננת מבוגרת בת 74, בנה - החייב ואחיו, ובכך הטיל אימתו על המשפחה כולה, תוך פגיעה כלכלית ואישית. הנאשם הטיל אימתו על המתלונן - בעל החוב אשר נאלץ לברוח ולעזוב את עירו, והמתלוננת נאלצה לשלם לנאשם את "כספי ההסדר" מידי חודש בחודשו לאורך תקופה של כ-7 חודשים - אף בתקופת מלחמת "חרבות ברזל".

ב"כ המאשימה טענה כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות משמעותי ודומיננטי, ביצע את מעשיו תמורת בצע כסף, והנזק שנגרם מביצוע העבירות רב וברור. הנאשם איים על המתלוננים, באיומים שעוצמתם רבה ופעל בתעוזה שעה שהגיע פיזית לביתה של המתלוננת. מעשיו לא היו חד פעמיים, אלא מתמשכים תוך שניצל את חולשת המתלוננים אל מול כוחו ויכולתו לפגוע בהם כדי להשיג מטרתו.

המאשימה הוסיפה כי יש להחמיר בענישתו של הנאשם הן מטעמי הרתעת הרבים והן מטעמי הרתעת היחיד. הנאשם בגיר, בן 36, בעל עבר פלילי מכביד הכולל 5 הרשעות קודמות שריצה בעבר מאסרים בפועל ולתקופות ממושכות, מבלי שהיה בכך כדי להרתיעו מלשוב ולבצע את העבירות.

צוין כי הנאשם הודה ונטל אחריות למעשיו, אולם עשה זאת במסגרת הסדר טיעון רגע לפני פרשת ההגנה והודאתו לא חסכה את שמיעת עדויות המתלוננים. בעדותה סיפרה המתלוננת על מצבה הקשה עקב מעשיו של הנאשם וביטאה את הפחד בו הייתה נתונה וביקשה מבית המשפט לשים סוף לפחדיה. המאשימה טענה כי המתלוננים "שברו את השתיקה" וחשפו בפני רשויות החוק את המעשים הרעים והם מבקשים את עזרת בית המשפט בהרתעת הנאשם ועבריינים כמותו.

6. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם בענייננו נע בין מספר חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל, וכי יש למקם עונשו של הנאשם ברף הנמוך של המתחם. הסיגור ביקש להדגיש כי אין מדובר "בסחיטה באיומים קלאסית" וכי הנאשם ביקש בסה"כ לקבל בחזרה את הכסף שהמתלון היה חייב לו.
- נטען כי המתלוננת הגיעה עם הנאשם להסדר להשבת החוב של המתלון ושילמה 7 תשלומים בהתאם להסדר זה. לאורך כל התקופה הנאשם לא הגיע לביתה אלא היא התקשרה אליו כדי שיבוא לקחת את התשלום. לטענת ב"כ הנאשם הגם שהדרך שבה בחר הנאשם לגבות את כספו הייתה שגויה, אין מדובר כאמור ב"סחיטה קלאסית" וברי כי הנאשם הבין ששגה ולהבא יפעל באופן שונה.
- ב"כ הנאשם ביקש להביא בחשבון תקופת מעצרו של הנאשם וציין כי הנאשם עצור מזה שבעה חודשים בתנאי מעצר הקשים מתנאי מאסר. עוד צוין כי במהלך תקופת מעצרו עבר הנאשם בהצלחה תכנית של שליטה בכעסים.
- ב"כ הנאשם הפנה והגיש פסיקה רלוונטית (1/נ).
7. הנאשם מסר כי הכיר את המתלון בבית הסוהר, הלווה לו כסף ולצורך כך לקח כסף ממשפחתו. לדבריו המתלון נעלם ועל כן הגיע לביתו, ולא במטרה לפגוע. הנאשם אישר כי אמר "דברים שלא הייתי צריך לדבר אותם", אך לדבריו לא היה בכוונתו לאיים או לפגוע באף אחד, ובסך הכל רצה לקבל את מה שמגיע לו ולא מעבר.
- הנאשם מסר כי במהלך תקופת מעצרו הוא השתתף בכ-20 פגישות של קבוצה לטיפול בכעסים. הנאשם שיתף כי במהלך מלחמת חרבות ברזל איבד את דודו בצבא לאחר שנלחם בחאן יונס, וכי אביו עבר ניתוח לב פתוח, וביקש מבית המשפט להתחשב במצבו.
- דיון והכרעה:
8. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון במספר עבירות של סחיטה באיומים.
- בהתאם לסעיף 40(ב) לחוק העונשין, עקרון ההלימה הנו העיקרון המנחה בענישה ויש לבחון קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, בנסיבותיה ומידת אשמתו של הנאשם, ובין העונש המוטל עליו. העונש צריך לעמוד בהלימה למעשה ולעושה.
- קביעת מתחם העונש:
9. אין מחלוקת כי העבירות שביצע הנאשם מהוות אירוע עונשי אחד בגינו יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש לבחון הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנוהגת והנסיבות הקשורות לביצוע העבירות.
- הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם:
10. במעשיו המתוארים בכתב האישום המתוקן, פגע הנאשם באופן משמעותי במספר ערכים מוגנים, בכללם הגנה על קניינו, שלוות נפשו, כבודו ובטחונו של אדם, וכן בסדר הציבורי.
- לענין הפגיעה בערכים המוגנים בעבירה של סחיטה באיומים ראה ע"פ 602/02 רפי אוחנינה נ' מדינת ישראל (22.4.2002):
- "עבירה של סחיטה באיומים פוגעת באושיות סדרי החברה. ניצול חולשתו של אדם באיומים על בטחונו ושלומו, והטלת אימה כדי להשיג דבר מהקורבן מחייבת תגובה עונשית קשה".
- מדיניות הענישה הנוהגת:
11. נזכור כי תווית העונש המירבי שקבע המחוקק לעבירה אחת של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין היא 9 שנות מאסר.
- בית המשפט העליון הבהיר כי הרשעה בעבירה של סחיטה באיומים מחייבת ענישה מחמירה אשר תעביר מסר ברור לפיו העוברים עבירות מסוג זה מסתכנים בשלילת חירותם לתקופה ארוכה ובאופן אשר יעודד את קורבנות העבירה "לשבור את קשר השתיקה".
- ראה לענין זה ע"פ 1725/07 מדינת ישראל נ' פלוני (14.05.07):
- "אכן, ערים אנו לכך שהנסחטים במקרים רבים אינם נכונים להתלון פן יבולע להם, והרי אין ניתן להעמיד שוטר ליד כל נסחט 24 שעות ביממה. לפיכך נודעת חשיבות מרובה להרתעת הסוחטים. יתר על כן, המדובר בעבירות שיש בהן שפל מדרגה מוסרי מיוחד; בע"פ 9839/06 מדינת ישראל נ' חבני (טרם פורסם) ציינה חברתי השופטת ברלינר, כי "סחיטה היא עבירה שיש בה יסוד של שפלות לצד ההיבט הרכושי שבה". שפלות זו מתבטאת בהשגת רווחים קלים על חשבון הזולת, תוך הטלת אימה ופחד עד כדי חשש לחיים ולמשפחה".

על הכיעור שבתופעה והצורך להחמיר בענישה ראה גם ע"פ 3988/09 יאיר זוהר נ' מדינת ישראל (11.2.2010): "הסחטנות היא תופעה מכוערת. יש בה לערער על אושיות הסדר הציבורי. הסוחט, בהתנהגותו, מודיע שהוא תומך בעשיית דין עצמי ובשלילת זכות הקניין של האחר תוך פגיעה באוטונומיה שלו. ליתר דיוק, הסוחט אינו עושה דין עצמי לאחר שיקול האינטרסים המנוגדים של הצדדים, אלא עוסק בעשיית חוק עצמי. רוצה לומר, הוא יוצר סדר חברתי חדש לפיו מגיע לו כסף משום שהוא אלים יותר מהנסחט. הבריון הוא השליט בשכונה. הפסיקה גורסת כי יש להחמיר בענישה כלפי מבצע עבירה זו גם על ידי שלילת חירותו של הסוחט".

בזיקה לאמור לעיל, אדרש למדגם של הפסיקה הנוהגת, תוך שאציין כי בעבירה של סחיטה באיומים ניתן למצוא מנעד של עונשים אשר מושפעים מנסיבותיו של המקרה הקונקרטי, ומפרמטרים שונים ובכללם, המניע לביצוע העבירה, שאלת קיומו של תכנון מוקדם, מידת התעוזה והתחכום בביצוע, משך ביצוע העבירה, אופי האיומים ועוצמתם, זהות הנסחט/ים, גובה התמורה הנסחטת, מספר העבירות וביצוען של עבירות נלוות.

בזיקה לאמור לעיל אדרש למדגם של הפסיקה הנוהגת, תוך שאציין כי בהבניית שיקול הדעת אין הכוונה לעריכת ממוצע סטטיסטי של טווחי הענישה. בענייננו, בהתאם לפרמטרים לעיל, יש לבצע את ההבחנה הנדרשת לקולא ולחומרא.

א. בע"פ 7722/23 משה צבאג נ' מדינת ישראל (13.6.2024), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירה סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין. על רקע חוב של המתלון לחברו של הנאשם, התחזה הנאשם בפני המתלון כעובד בשב"כ וביחד עם חברו דרשו מהמתלון לאסוף מידע בנוגע לקרוביו. משסרב המתלון דרשו ממנו תשלום בסך 40,000 ₪ באיום שאם לא ישלם יספרו לקרוביו שהוא "מלשין". בין היתר העביר הנאשם המסרים המאיימים באמצעות אשתו של המתלון. בשל חששו שהשניים יוציאו לפועל את האיום מסר המתלון לנאשם וחברו סך של 8,000 ₪. בת"פ (מח' ים) 45261-08-21 קבע בית המשפט המחוזי מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 20 חודשי מאסר בפועל וציין שנוכח חומרת עבירת הסחיטה בדרך כלל אין מקום להורות על ריצוי העונש בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם, בעל עבר פלילי 11 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי בסך 4,000 ₪.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור וקבע שבנסיבותיו המיוחדות של המקרה בשים לב לחלוק הזמן מביצוע העבירה, תשלום מלוא הפיצוי לנפגע העבירה והמלצה חיובית של שירות המבחן יש להעמיד את עונשו של הנאשם על 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות חלף עונש המאסר שנגזר עליו בבית המשפט המחוזי.

- ב. בע"פ 5052/22 ז'אנה סזונב נ' מדינת ישראל (11.01.23) נדחה ערעורה של נאשמת אשר הורשעה בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין. בין הנאשמת לבין המתלון, פנסיונר נשוי כבן 70 שנה, התפתחה מערכת יחסים רומנטית. הנאשמת נזקקה לסיוע כספי מצד המתלון והחליטה לסחוט ממנו סכומי כסף באמצעות איומים כי תחשוף בפני אשתו את מערכת היחסים ביניהם. במשך תקופה ארוכה, במספר רב של הזדמנויות ובאופן שיטתי, דרשה הנאשמת מהמתלון סכומי כסף שונים תוך שהיא מאיימת עליו. בשל חששו שמא תממש את איומיה נענה המתלון נענה לדרישותיה והעביר לה סכומי כסף בסך כולל של 300,000 ש"ח. על רקע אירועים אלו נקלע המתלון למצב כלכלי ונפשי קשה, ואף ניסה בשלב מסוים לשלוח יד בנפשו. בת"פ (מח' נצ') 16007-07-21 קבע בית המשפט המחוזי מתחם עונש הולם הנע בין 34 לבין 50 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית והטיל על הנאשמת 36 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון התייחס לחומרת העבירה וקבע כי גם אם מדובר במתחם עונש הולם מחמיר מעט, אין מדובר בסטייה בולטת ממדיניות הענישה.
- ג. בעפ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל (14.11.18) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין. הנאשם, ביחד עם אחר איים על חייל שאם לא יעביר כסף הנאשם יפגע בו. בין היתר העביר הנאשם המסרים המאיימים באמצעות אחיו הקטין של המתלון. הנאשם ביחד עם האחר העבירו את המתלון מסכת ייסורים כלכלית ונפשית קשה וגרמו לו להעביר לידיהם סך של 21,000 ₪. בת"פ (מחוזי ב"ש) 33041-02-17, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל והוטלו על הנאשם 22 חודשי מאסר בפועל, לצד 8 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי למתלון בסך 12,675 ש"ח.
- ד. בע"פ 3791/18 שי לוי נ' מדינת ישראל (02.10.18) נדחה ערעורם של נאשמים אשר הורשעו על יסוד הודאתם בעבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא וסעיף 29 לחוק העונשין. על רקע הסכם פירוק שותפות בין המתלון לשותפו, פנו הנאשמים למתלון בטענה כי גנב משותפו כספים. הנאשמים איימו על המתלון ודרשו ממנו להיבדק במכונת אמת ודרשו שאם לא ימצא דובר אמת ישלם להם מיליון ₪. בהמשך דרשו ממנו להכניס שותפים לעסק או למכור את העסק ולחלוק עמם ברווחים וכן דרשו ממנו לשתפם בדוחות הכספיים. הנאשמים השמיעו איומים ורמזים לשימוש באמצעים פוגעניים. בית המשפט המחוזי בת"פ (מח' נצ') 29779-05-17 קבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל. על כל אחד מהנאשמים, בעלי עבר פלילי מכביד, הוטלו 28 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, פיצוי בסך 25,000 ₪ למתלון וקנס בסך 5,000 ₪.

ה. בע"פ 1637/13, בע"פ 6362/13 ובע"פ 7160/13 רועי גולן ואח' נ' מדינת ישראל (15.07.14), נדחו ערעוריהם של נאשמים אשר הורשעו על יסוד הודאתם בפרשה של סחיטה באיומים (למעט הקלה מסוימת בעונשו של נאשם 2 בשל חלקו הקטן יותר במעשה העבירה). הנאשמים 1 ו-2 הורשעו בעבירות של סחיטה באיומים, קשירת קשר לביצוע פשע ושימוש במרמה ואילו הנאשם 3 הורשע בסיוע לסחיטה באיומים. פרשת הסחיטה ארכה כשבעה חודשים, נעשתה על ידי כמה נאשמים בצוותא תוך שימוש באיומים על המתלונן ובני משפחתו באמצעות ניצול ידע מוקדם אודותיהם ונקיטת בריונות ואלימות פיזית. המתלונן אשר חשש מפני פגיעה בו ובמשפחתו העביר לנאשמים סכום כולל של כ- 500,000 ש"ח. בית המשפט המחוזי בת"פ (מח' מרכז) 13913-08-12 קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. על הנאשמים 1 ו-2 הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי קנס בסך 40,000 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 125,000 ש"ח. בשל חלקו הקטן יותר של הנאשם 2 במעשים בהשוואה לחלקו של הנאשם 1, הפחית בית המשפט העליון בעונשו והעמידו על 32 חודשים בלבד.

ו. בע"פ 3988/09 יאיר זוהר נ' מדינת ישראל (11.02.10) נדחה ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין בעניינו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירת סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין. הנאשם סחט כספים מהמתלונן, בעל חברה לתיווך שקיבל את הנאשם לעבודה כשכיר כדי לסייע בשיקומו. בתקופה האמורה איים הנאשם על המתלונן במספר הזדמנויות, תוך שהוא גורם לו לפחד ולחשש "באופן חריף וקשה", שהביאו אותו למסור כספים לידי הנאשם. הנאשם סחט מהמתלונן סכום כולל של 404,877 ₪, מרבית שוויו של רכב מסוג הונדה שהיה רשום על שם בתו של המתלונן, סכום של 10,000 \$ במזומן וכן עלות החזקת הדירה בה התגורר המערער. על הנאשם בעל עבר פלילי, הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי לצד פיצוי בסך 50,000 ₪.

ז. בת"פ (מח' חי') 44381-06-23 מדינת ישראל נ' ירון מיכאל גולדברג (14.10.24) הורשעו שני הנאשמים על יסוד הודאתם בעבירות של סיוע לסחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא ו-29 לחוק העונשין. הנאשם 1 לבדו הורשע גם בעבירה של הפרעה לשוטר. הנאשמים ביחד עם אחר- קטין סחטו את המתלונן אשר לוהו 600 ₪ מהנאשם 1 ולא החזירו. הנאשמים והקטין דרשו מהמתלונן את הכסף באיומים ותוך שבפגישתם הפנה הקטין כלפי המתלונן רובה דיג. בהמשך דרשו הנאשמים והקטין מהמתלונן להתקשר לאביו ולבקש ממנו לשלם להם סך של 3,000 ₪. המתלונן שוחח עם אביו כשברקע הנאשם 1 והקטין צועקים ודורשים את הכסף. בשל חששו מהנאשמים ומהקטין הסכים האב לשלם את הכסף וביקש שלא יפגעו במתלונן. לאחר שקיבלו את הכסף עזבו הנאשמים והקטין את המקום ברכב כשהנאשם 1 נוטל לידי 1,000 ₪ והקטין 2,000 ש"ח אותם התכוון לחלוק עם הנאשם 2. עוד באותו יום נעצרו השלושה על ידי המשטרה. במהלך המעצר הנאשם 1 צעק, השתולל וקילל את השוטרים. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-20 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. על הנאשם 1, בהעדר המלצה טיפולית, הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ו-3,500 ₪ פיצוי. על הנאשם 2, בהינתן המלצה חיובית של שירות המבחן, הוטלו 6 חודשים מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות לצד מאסר מותנה, פיצוי בסך 3,500 ₪ וצו מבחן למשך 12 חודשים.

- ח. בת"פ (מח' חי') 1539-07-22 מדינת ישראל נ' מוחמד סובח (13.12.22) הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא וסיפא לחוק העונשין (ריבוי עבירות). בין הנאשם למתלונן, להם היכרות מוקדמת, שררו יחסים מתוחים על רקע חוב כספי בסך 7,000 ₪ שהמתלונן היה חייב לנאשם. על רקע זאת החליט הנאשם לסחוט את המתלונן על מנת שישלם לו 25,000 ₪. בהזדמנויות שונות התקשר הנאשם למתלונן קילל ואיים על המתלונן. בשל חששו שהנאשם יממש איומיו שילם המתלונן לנאשם סך של 10,000 ₪ שהיו ברשותו ולמחרת התקשר הנאשם למתלונן שוב ואיים בפגיעה בו ובקרובי משפחתו אם לא ישלם את הכסף הנוסף שדרש. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 9 לבין 32 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם בעל עבר פלילי רלוונטי, הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 12 חודשים מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר כך שסה"כ הוטלו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, לצד 18 חודשי מאסר מותנה ופיצוי בסך 3,000 ₪.
- נסיבות ביצוע העבירות:
12. נסיבות ביצוע העבירות בענייננו חמורות וזאת בשים לב למספר העבירות בהן הורשע הנאשם ומספר הנסחטים. אין מדובר באירוע של סחיטה נקודתית, החמור כשלעצמו, אלא ברצף של מעשי סחיטה באיומים ולאורך זמן ממושך. כמתואר בכתב האישום המתוקן סחט הנאשם באיומים את המתלונן-בעל החוב, את אמו הקשישה - המתלוננת ואת אחיו - המתלונן 2.
13. מעשיו הפסולים של הנאשם התרחשו לאורך זמן ממושך (לפחות 7 חודשים) תוך שהוא מסלים התנהגותו, ומעת לעת מוסיף ל"מעגל" הנסחטים נסחט נוסף מבני אותה משפחה. הנאשם יכול היה להפסיק התנהגותו הפסולה במספר "צמתים" במהלך האירוע המתואר בכתב האישום, אך בחר שלא לעשות כן.
14. עוצמת האיומים כמתואר בכתב האישום היתה גבוהה תוך שהנאשם מאיים לפגיעה בגוף וברכוש. למתלונן אמר: "אני רוצה את הכסף שלי עכשיו, אתה רוצה בעיות איתי" וגם שהוא "יגיע אליו ולא יהיה טוב". למתלוננת אמר: "אתם חייבים לשלם", וגם "אם אני אתפוס את הבן שלך, את עוד תבקרי אותו בסורוקה" וכן "אם לא ישלמו לו, הוא ישבור את הבית שלה ויקח לה את הבית".
- למתלונן 2 אמר: "אח שלך חייב לי 15,000 ₪, הוא חייב לי כסף, ואותי לא מעניין, אם אמא שלך לא תשלם לי, אני שורף עליה את הבית ומעיף אותה מהבית", וגם ש"אם יפגוש את המתלונן ישבור לו את הרגליים והידיים" וש"כדאי להם לשלם לו את הכסף, אם לא יגיע גם אליו".
15. השפלות המוסרית והכיעור הגיעו לשיאם כאשר הנאשם בחר לסחוט את אמו של בעל החוב, קשישה כבת 74 שנים, שאינה בקו הבריאות והמתקיימת מקצבת זקנה של המוסד לביטוח לאומי. כל חטאה של המתלוננת היה כי היא אמו של המתלונן - "בעל החוב". יודגש כי ביצוע עבירת הסחיטה באיומים כלפי קשישים מהווה נסיבה מחמירה במיוחד וזאת בשל פגיעותם של אוכלוסיות מבוגרות והקלות בה ניתן להפעיל עליהם לחץ.

בשל איומי הנאשם ומחשש לשלומה ולשלום בניה, נאלצה המתלוננת לשלם לנאשם סכום לא מבוטל, שבעה תשלומים חודשיים של 2,000 ₪.

יודגש כי כדי להעצים את עוצמת האיום, הגיע הנאשם לביתה של הקשישה, הפר את שלוותה ואת תחושת הביטחון שלה בביתה - מקום מבצרה.

גילה של המתלוננת ומצבה הרפואי לא הרתיעו הנאשם ממעשיו, ולאחר שמצא את נקודת התורפה במשפחת המתלונן, האם הקשישה, לא הרפה ממנה תוך שגזל ממנה את כספיה המעטים הנדרשים למחייתה ובבחינת "כבשת הרש".

16. גם בהעדר תסקיר נפגע עבירה ניתן ללמוד אודות תחושת הפחד והאימה שאחזה במתלוננים, ובעיקר במתלוננת אשר הטיבה לתאר תחושותיה במהלך עדותה:

"... אני לא יכולה לחיות ככה בפחד עכשיו אני אז אני יכולה לסדר אין לי ברירה, עשינו כל עשירי לחודש הוא בא לקח את הכסף. אף פעם לא איחרתי, לא שעה, לא יום לא, זה מתוך סידרנו סיכמנו אני צריכה לתת וזהו. עכשיו כל הנכדים התרחקו, הילדים התרחקו, אז על חשבון השבתות שהייתי מזמינה ומקבלת אותם אין לי כבר את האפשרות לעשות קניות. חייתי בקצת שהיה לי" (עמ' 15 שורות 25-29 לפרוטוקול מיום 10.07.24).

וכן:

"יכולים אני חיה לבד בבית, יכולים לבוא לנקוש לי כל יום ואני גרה כמעט קרקע ומתוך פחד, אני לא משלמת בגלל שבא לי,

:

אז מתוך לא יודעת אם דאגתי לבן שלי כמו שדאגתי יותר לעצמי, מה יהיה איתי ולכן רציתי לגמור את הסיפור ולשלם את הכסף ואני אצטמצם, העיקר לחיות. לא לא לקבל איזה מחלה או איזה, כי אני גם עם קוצב ולחץ דם, לא בריאה וחיה לבד. אז אני לא יכולה לסמוך על עצמי ואז היה לי שקט לבד, לא היה לי פחד משום דבר, יכולתי לחיות לבד. אבל נכנסתי לבעיה, אף אחד לא התקרב אלי מהנכדים, כולם פוחדים, לא מכירים את העולם הזה" (עמ' 17 שורות 4-5 ושורות 10-16 לפרוטוקול מיום 10.07.24).

נזכיר כי בשל איומי הנאשם נאלץ המתלונן לעזוב את העיר באר שבע, לנתק את הטלפון הנייד שלו על מנת למנוע מהנאשם לאתר אותו.

17. מעדותה האמינה של המתלוננת עולה התנהגות אכזרית ונטולת כל רגש מצד הנאשם עת דאג לגבות ממנה תשלום על חשבון חוב בנה גם מספר ימים לאחר השבת השחורה, 07.10.23, וכדבריה:

"ת: הייתי אצל הבת שלי כי הלכתי.

ש: איפה הבת שלך גרה?

ת: באופקים.

ש: באופקים

- ת: הייתי בחג אצלה, בגלל כל המה שקרה אז כבר נשארתי שם, אז זה יצא יום ראשון העשירי. אז אני לא יכולתי יום ראשון לא היה, לא יכולתי מיד לחשוב על זה שאני צריכה להביא את הכסף כי אף אחד לא יצא לרחובות באותו יום. זה באופקים גם, אבל בכל זאת הוא לא יותר לעשירי, בסדר אז אמרתי גם ככה אני צריכה לתת לו אז השגתי את הכסף מאחד הילדים של הבת שלי כל הבנקים היו סגורים והוא אמר אני אבוא לקחת איפה שאת נמצאת, אז הוא שלח אחד מהחברים. שלח אמר לי בדיוק באיזה מקום. (עמ' 21 שורות 19-9 לפרוטוקול מיום 10.07.24).
18. לסיכום נסיבות ביצוע העבירות ניתן לומר כי הן מלמדות על דפוסים עברייניים המושרשים אצל הנאשם המבקש לעשות דין עצמי בכוח הזרוע מול החלשים ממנו. מטרת הסחיטה בענייננו הושגה תוך שהנאשם הפעיל באופן שיטתי, אינטנסיבי ולאורך זמן את מורתו כלפי שלושת המתלוננים.
19. מכל המקובץ לעיל, ולאחר שעיינתי גם בפסיקה אליה הפנו ב"כ הצדדים, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם בנסיבות ביצוע, נע בין 30 ל- 54 חודשים לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננים. מתחם העונש המקל במיוחד לו עתרה ההגנה אינו משקף את עומק הכשל הערכי בהתנהלותו של הנאשם ואת חומרת נסיבות ביצוע העבירות בענייננו. כמו כן מתחם העונש שהציעה ההגנה אינו משקלל את העובדה כי הנאשם הורשע במספר עבירות של סחיטה באיומים וכלפי מספר נסחטים.
20. אשר לרכיב הקנס - מאחר ואת מעשיו ביצע הנאשם למטרה כספית, הרי שעונשו צריך לכלול גם רכיב של ענישה כלכלית.
- ההגנה לא טענה ולא המציאה אסמכתאות אודות מצבו הכלכלי של הנאשם לצורך קביעת מתחם הקנס ההולם, אך יוער כי מצבו הכלכלי של הנאשם הנו אחד השיקולים, אך לא היחיד, בקביעת גובה הקנס. שיקולי הרתעת הרבים כמו גם הרתעת היחיד, תומכים בענישה כלכלית משמעותית המצטרפת לענישה מאחורי סורג ובריוח. גובה הקנס צריך לעמוד גם בהלימה לסכום הנסחט.
- לאור האמור, לאחר שעיינתי בפסיקה, אני קובע כי מתחם הקנס ההולם בענייננו, נע בין 5,000 ל- 10,000 ₪.
21. לעניין רכיב הפיצוי, וכחלק מהאינטרס הציבורי לעודד קורבנות של עבירת סחיטה לשבור את קוד השתיקה ולהתלונן, ובשים לב לפגיעה הממשית בשלומם, בכבודם ובביטחונם של המתלוננים כמו גם בקניינה של המתלוננת, מצאתי לחייב הנאשם בתשלום פיצוי למתלוננים.
- גזירת העונש ההולם בגדרי המתחם:
22. בגדרי העונש בתוך המתחם, נתתי דעתי להודאתו של הנאשם, לחיסכון היחסי בזמנו של בית המשפט ולתקופת מעצרו.
23. מנגד, ולחומרת העונש נתתי דעתי לעברו הפלילי של הנאשם כמפורט בתדפיס המידע הפלילי שהוגש בענייננו (ת/25) ולעובדה כי ריצה מספר עונשי מאסר בפועל ובגין מגוון של עבירות.
- יודגש כי בשנת 2009 הורשע הנאשם בת.פ. 2311-2008 (שלום ב"ש) במספר עבירות של סחיטה באיומים.
24. שיקולי הרתעת היחיד בענייננו, על רקע עברו הפלילי העשיר של הנאשם והעדר תוכנית שיקומית, מובילים להחמרה בעונשו. הנאשם אומנם סיפר כי במהלך מעצרו לקח חלק בפגישות בתחום טיפול בכעסים, אך לא עתר לקבלת תסקיר שירות מבחן לעונש. בהעדר תוכנית שיקומית סדורה, נקודת המוצא היא כי הנאשם נותר עם דפוסיו העבריינים. ברי כי אין די בדברי החרטה שהשמיע הנאשם במהלך הדיון, תוך שניכר כי לא גילה אמפתיה כלפי קורבנות העבירה.
25. נוכח שכיחות עבירות הסחיטה באיומים, וכפי שכבר ציינתי בת.פ. (מחוזי ב"ש) 20766-06-23, הגיעה העת להחמיר בענישה בעבירות אלו תוך מתן הבכורה לשיקולי הרתעת הרבים. המתלוננת שהעידה בפניי, קשישה חולה בת 74 שנים, יכולה להיות האמא והסבתא של כולנו וגזירת העונש צריכה להיעשות בראי זה. עלינו כחברה לפעול בנחישות נגד כל ניסיון לנצל חולשה באמצעות סחיטה באיומים ולוודא שעבריינים יבואו על עונשם. על העברין הפוטנציאלי לדעת כי אל לו לנצל לרעה את יתרון כוחו על פני החלש ממנו, שכן ייתן את הדין בפני החוק החזק מכל. אל לנו להסתפק רק ברטוריקה מחמירה, וההחמרה בענישה צריכה למצוא ביטוייה הן בקביעת מתחם עונש הולם והן בגזירת העונש בתוך המתחם.
- לעניין שיקולי הרתעת הרבים בעבירת הסחיטה ראה דברי כבוד השופט רובנישטיין בע"פ 2357/13 איתמר רוש נ' מדינת ישראל (06.10.13):

"לרוב קורבנות סחיטה נמנעים מתלונה ומדיווח על העבירה, ומשכך יש לנצל את המקרים המגיעים לבית המשפט להשתתף עונשים שיהיה בהם כדי להרתיע את הרבים ולשידור מסר לקורבנות, לפיו אם יתנגדו לסחיטה המופעלת כלפיהם ויפנו לגורמים המתאימים, יד החוק תשיג את העבריינים ותכבד עליהם".

26. ניתוח הנסיבות לעיל ממקם את עונשו של הנאשם באמצע מתחם העונש ההולם.

27. אשר על כן, ולאחר איזון בין השיקולים השונים אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 42 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן, ע.ת.1, בסך 6,000 ₪.

פיצוי למתלוננת, ע.ת.2, בסך 20,000 ש"ח.

פיצוי למתלונן, ע.ת.3, בסך 2,000 ₪.

הפיצוי למתלוננים ישולם לא יאוחר מיום 01.08.25.

ה. קנס בסך 7,500 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לא יאוחר מיום 01.01.26.

לידיעת הנאשם, ניתן יהיה לשלם את הפיצוי והקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ח' שבט תשפ"ה, 06 פברואר 2025, במעמד הצדדים.